

Értesítés

a szombathelyi községi közigazgatási tanfolyam létesítési intézküvéséről.

Az 1900. XX. t. c. értelmében községi és körjegyzők kiképzése céljából Szombathelyen rendszeresített községi közigazgatási tanfolyam az 1903/4. tanévben internátus (benlakás) létesítet, melyben 20 szegénysorsu hallgató díjtalanul, vagy mérsékelt díjért teljes ellátásban és lakásban s mintegy 10-15 hallgató csupán ellátásban (étkezésben) részesülhet.

Az internátusba való felvétel a tanfolyam megkezdése után szeptember hó folyamán történik s oda a tanfolyamon beiratkozott rendes hallgatók közül azok vétettek fel, mint benlakók, akiket szegény sorsuk és szorgalmukra való tekintettel, a tanfolyam előadói kara erre a kedvezményre érdemeseknek tart sa m. kir. belügyminiszteriumnak javaslatba hoz. Ugyancsak az előadói karra javaslatot az étkezésre bejáró hallgatók felvétele iránt is, a rendelkezésre álló helyhez képest s a költségvetés keretében.

A szegénység bizonyítására megfelelő szegénységi vagy vagyontalansági bizonyítvány szükséges, mely a hallgató hozzátartozóinak (szüleinek stb. vagyoni viszonyaira is kiterjedjen.

Az előadói kar a teljesen vagyonlan hallgatókat egész ingyenes benlakásra, a kevésbé szegényeket mérsékelt s esetenként megállapítandó díj melletti benlakásra, vagy díjtalan avagy mérsékelt áru étkezésre hozhatja javaslataiba.

A benlakók két tágas szobában vannak elhelyezve, melyek egyikében 12, másikban 8 ágy van; az internátus gondozásával megbízott egyének (Szombathely r. t. város rendőrfelügyelőjének) közvetlen felügyelete, valamint a tanfolyami előadók és igazgató folytonos ellenőrzése alatt állnak s tartoznak mindenben szigorúan a házi rendhez alkalmazkodni. Ellátásuk tisztességes és elegendő reggeli, ebéd és vacsorából áll, melyet ugyancsak az internátus helyiségeiben kapnak.

A bejárók a reggelit kivéve a többi étkezésekben részvesznek s a benlakókkal együtt és egyformán étkeznek.

Az internátusba felvett hallgatók

ágyanművel is ellátnak, saját fehérneműjük mosatásáról azonban maguk tartoznak gondoskodni.

Bővebb felvilágosítások kaphatók a községi közigazgatási tanfolyam igazgatójánál, Szombathelyen (Vármegyeház).

Szombathely, 1904.

A szombathelyi közs. közigazgatási tanfolyam igazgatósága.

Aranka írtás.

1) A m. kir. földmívelésügyi miniszter annak az aranka írtás tárgyában 36451/1904. sz. alatt kiadott rendeletét folytán ezemmel közzétér teszem, hogy az aranka

a sarjüleherében és lucernában július 15-ig a tarlóüleherében augusztus 15-ig minden földirtókra által pusztított és irtandó 2) Azon birtokos aki az arankát a kitűzött határidő kiirtani elmulasztja, az 1894. évi XII. t. c. értelmében 100 koronájú terjedhető pénzbüntetéssel fog büntetettetni. Az írtás a következőleg ejtendő meg.

3) A lóherével és lucernával bevett területeken minden legkisebb arankafoltot a kaszálás előtt, szebeddől módon, káráral kell megjelölni.

A kijelölés után a foltokat a földig le kell kaszálni vagy sarjótzni s a kaszált arankát lóherével gondosan zsákba, vagy jó összehajtható ponyvába kell összeszedni arra ügyelve hogy ki ne hulljon his az aranka meg nem ment magba akkor a lóherét meg lehet etetni, ha azonban már magos, el kell égetni.

A több évre szánt lóherés és lucernás földiken a kaszált foltokat a kaszált takarmány eltávolítása után be kell hinteni körülbelül 30 centiméternyire számmával és elégetni, a szalma teljes és biztosabb hatás okából a meggyűlés előtt kevés pótlemmel is megcsofolható. Két hét mulva a kiegészítő foltot meg kell vizsgálni s a mutatkozó arankát zsákban vagy ruhában eltávolítani, s a foltokat fel kell ásni olyképen, hogy a gyökér melyen a földbe kerüljön.

További két hét mulva, ha arankás lucerna nem mutatkozik a foltok bevetétek, az ily foltokat azonban ezután is figyelmelem kell kísérsni s a mutatkozó aranka a lóherével lucernasávotól együtt a már előírt módon eltávolítani.

4) Azik írtási utasítást teljes szövegében megismeri és magának megereznő óhaját, azt a községeljárás betekintétek és lemasolhatják. Szombathely, 1904. május hó 24.

Beszédy István s k. alispán

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **Gróf Szechényi Tivadar** v. b. t. t. öngyermektosaga f. hó 8-án Felső-Szolnokon áttutván, látta azt a nagy pusztulást, tömörked kárt, a mit azon napon a jégeső okozott. A békéséggel széles körben ismer, nagyraecselült és szerencsés volt a kivándorlás a dunánál és Duna-Tisza közén fekvő vármegyék lakosai között itt, akik a magyarságnak gyűszűdési szive-ját képezik, s a hol pedig a megélhetési viszonyok a lakoságra néve nem olyan kedvezőtlenek. A démon azonban itt is felkereskedt, így nékik mindent és zék a boldogtalan emberek mindent készpénzre váltak, eladogatták kis birtokukat, házukat vagy adóijókat és mennek egy idegen, ismeretlen világrészre szerencsét próbálni. Az állam álljon tekintélyével és vessen gátot a kivándorlásnak, a mig nem késő.

A birtokokat, a mit a hadnak, vegye meg az állam és telepitse le rajuk az Amerikából visszavándorolt egyéneket, akik földhöz jutva, talán itt maradnak a hazai rögön.

Üdvs dolog lenne, ha a kormány a parcellázásra is több gondot fordítana. P. u. az olyan nagy birtokot, a mely 2400 kath. földműlő nagyból és ha nem egy határban is fekszik, nem engedné egy bérlelőnek kiadni. hanem a 2400 földműlő nagyobb területet kiszagadának adnák bérbé. Így lehetne a földmíveléshez szokott és ahhoz érő polgárságot itthon tartani és megélhetéséről gondoskodni. A földbirtokosnak mindegy, akár egy embertől kapja a bérösszeget akár száztól. Ő meg nem rövidül, sőt sok esetben sokkal jobban jön ki és azonfelül a haszna még az is, hogy a közteherviselésénél a község lakosai is könnyebben

— **Dr. Mezirhadzky Kálmán** vármegyei főorvos f. hó 8-án városunkban időzött a járársoros ügykezelésének megvizsgálása céljából.

— **Előléptetett állatorvos.** A földmívelésügyi miniszter Junkuncz Sándor muraszombati állatorvost a X. fizetési osztályból a IX. fizetési osztályba léptette elő.

— **Szombathelyi ipa. osok Muraszombatba.** A szombathelyi ipartestület azon aközönjől kifolyólag, melylyel egy állandó megyei finanszírozottság megalakítását célozza, f. hó 19-én városunkba érkeznek Kaiser Nandor, Pantér József és Miltényi Károly szombathelyi iparosok a végből, hogy az eszmének híreket toborozzon.

— **Fái Szerena** a budapesti nemzeti színház hírneves művészezője Fehér Károly színgazgatójól kérelmére három előadásra lejön Muraszombatba a jövő héten. A művésznő a kedden, szerdán és csütörtökön színr berülő „Kamelias hölgy”, „Polt, mely tisztit” és „Orthon” című darabokban fogja a főszerepet játszani. Muraszombat és vidéke közönségének tehát három napon át ritka műveltségben része, a miért elismerésért kell hogy áradozunk Fehér Károly színgazgatónak, a ki fáradságát, költségét nem kivélte ötá mindent elkövet, hogy a közönség igényét minden irányban kielégítse. Fái Szerena előadásaira felhívjuk közönségünk figyelmét és a legmegezőbb pártolásra ajánljuk az áldozatkész derék színgazgatót.

— **A vármegyei oktatási ügye.** Vármegye területén a legutóbbi öt év alatt 14 állami iskolát szerveztek, 15 tanítói állással. Az 1902/03. tanév végéig 528 népiskola és 32 kisdudor volt. Az övököltes gyermekek száma 27971 s ezek közül 15.603, leány pedig 14369. Övintéztebe járt 1185 fű, 1186 leány, rendes kisdudorba 2358, állandó menedékházba 35. nyári menedékházba 78 gyermek. A népiskola és iskolába járó tankötelesek száma 74.732. Elemi iskolába járt ezek közül 52.269, általános és gazdasági ismételőbe pedig 18.574. A magyar anyanyelvű tankötelesek száma 41.712 volt, vagyis 56%. Az iskolák közül 45 állami, 31 községi, míg a felekezetes iskolák így oszlanak meg: 307 r. katl, 106 ág. evang., 16 evang. reform. 12 izraelita.

Ipartestület megalakulása. Június hó 24-én Szomaathelyen a megyei ipartestületi kongresszusra jönek össze, hogy megalakítsák az Ipartestületet Vármegyei Egyesületét, amely már ezen minőségben vesz részt a év augusztus 28-án Sopronban a kiállítás tartama alatt rendezendő iparkongresszuson.

— **A szentgotthárdi főgymnázium ügye.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a szentgotthárdi állami gymnasium hetedik osztályának felállítását nem engedélyezte és a község által fenntartott V. és VI. osztályt se vette állami közzé, hanem a jelzett két osztályra néve kísérletkép egy évi időtartamra a nyitvárosság jogát megadta.

— **Kisiparosok vasárnapi munkaszünete.** A belügyminiszter legutóbb egy határozott, hogy vasárnap munkaszüneti időben kizárólag azok a kisiparosok dolgozhatnak, a kik iparukat állami szolgálatok, inasok alkalmazása nélkül gyakorolják. Az üzleti segítségnyújtással bíró önálló kisiparosok azonban saját személyükben sem végezhetnek ipari munkát.

vándorlás elősegítése másképen, mint a telepítés, esetleg parcellázás útján kereshető nem lehet.

A ki utasított és keltatta a kivándorlás okát, az arra a meggyőződésre, hogy jöjjön, hogy a kivándorlók 65-70%át nem a megélhetési kényszer vész Amerikába, mint a 90-és években és a 90-és évek elején, hanem a földhöz és a birtelen meggazdálalás vágy, amely különösen a társzorgalmas magyarság körében lépett fel jesszó mértékben. A megélhetési vágy csak a többséget kényseríti Amerikába, de már ott sem oly rosszak a viszonyok, hogy a munkából férfiak tisztelni kénytelenek lennék elhagyni hazájukat, mert a tót vidéken a becsütelőt amerikai pénz körtékében teljes jót arakodik és a földterületek hihetetlenül megdrágult és a tóság kezd lejjebb hazudni a magyar iaktá vidékre, a hol hihetetlen magosa összeget fizet egy katasztrális föld adószámláért, s melyet Amerikába kivándorló magyar családoktól vásárolt össze.

A nemzetiségűk által leginkább ismert vármegyékben, mint például Zemplén, Ung, Ugocsa, Bereg és Máramaros vármegyékben a kivándorlás teljesen jobb módú magyar lakosság körében uralkodik, míg a teljesen vagy részben orosz nép ott hon marad és művel természetlen. Kopár földjét, a mely pedig nem adja meg neki még a mindennapi kenyeret sem. És mégis marad, Zsuzsá, veti a mostoha földet, a magyar hazs földjét. Nem fogja el a kapzsiság ördöge, hanem izzad idehaza, verejtékkel azítja kopár földjét és marad idehaza.

A vagyonos nép pedig megy Amerikába, idejének nagy részét lelta ott a bányákban, magába

és nagyobb mértékben képesek kötelezettségeiknek, minden megszerített nélkül elég tenni.

Így azután elejét lehet venni a most uralkodó állapotoknak, hogy egész községek, a hol a férfi népesség csak az örege és apraja van itthon, a munkásbérlelő pedig Amerikában hajszolja a jó szerencsét.

Az államkormányzat vegye a kezébe az ügyet és a társadalomnak jut a feladat, hogy az államot ebben a fontos és nehéz feladatában a magyar emberhez illo haszszerezettel támogatassa.

Ez most a legégetőbb sok, ezt hásszűk be legelőször is.

KAROSI ÖDÖN.

— **A sorozás eredménye.** A f. évre vonatkozólag június 3., 4., 6. és 7. napján Muraszombatban megtartott főszűrésre felhívott összesen 1257 hadköteles a 3 korszakban Ajkásra és beosztás fenntartásával borsorozatot 169, a póttartalékba 100. Távol volt 228 hadköteles.

Elvi jelentőségű határozat illetőségi ügyekben. Tudjuk, mily buszodalmas eljárás igényel az illetőségi községek megállapítása, különösen olyan egyének illetékeségének megállapítása, kik a községi teherviselésben közvetlen nem vesznek részt, mint pl. a hári és gazdasági cseledek. Ezen foglalkozást azok érkeik érintő és hosszadalmas illetőségi vitáknak vezet vezető elvi jelentőségű határozatot hozott a m. kir. közg. bíróság. Kimondotta ugyanis, hogy az a cseled, ki gazdája 1-6 oszt. kereseti adó kivételi listájában névszerűen fel van véve, ha négy évig lakik állandóan azon községben, melyben ősszérsás alá kerül, — még akkor is azon község kötelekbe tartozik, ha gazdája fizette is helyette az adót és ezen adó után a községi pótdadót s ha ezen adókat gazdája s cseled berebéli le nem vonta is.

— **Vigyázatlan anya.** Hári Ivánné szent-benedeki lakos f. hó 8-án este lefakodván, az ágyba helyezett és órány gyermekeit, Reggel felebrebredvén, a kis gyermeket haiva találta. Az eszt a hatóságunk bejelentetvén, Heiszler Károly szolgabíró dr. Geiger Vilmos jársorvossal megjegette a vizsgálatot a helyszínen, a melynek bucolás alapján megállapították, hogy a gyermek halálát tudás okozta és hogy az asszony ártásközben agyonnyomta gyermekét.

— **Munkások figyelmébe.** Eisner Testvérek községi nemz. gyárában néhány munkás-csapat állandó foglalkozást nyerhet. Fizetés: felöltött férfinak naponként 1 K 60 f, leányoknak vagy asszonyoknak naponta 1 K. Ezenkívül szabad lakás és legalább 3 hónapig marad a gyárban megtérítetnek a kőütökédés-költések, melyeket különben is előlegez a gyáros. Munkások jelentkezhetnek lapunk szerkesztőségénél.

— **Lövöldöző kocsis.** Mész István korongos lakos és Zsitók Ferenc dobronaki kocsáros Szabó Ferenc nevű kocsisnak szembejött járművei szabálytalan kiterés folytán összekapadtak Muraszombatban a Lendva hídjánál. A két ember között szóváltás támadt, melyben Szabó elővette pisztolyát és két lövést tett. Mész, a kit az egyik lövés mellén talált és megsértette, a lövöldöző kocsist fejlejtették a kir. ügyészségnek.

— **Magyar fűszerkereskedők bevásárlási szöveteje** alakult Budapesten, melynek célja: a tagok arszükségletének közös beszerzése, a nagyban bevásárlás nyújtotta előnyök megszerzése céljából. Egy üzetré z 200 korona, melyre a beíratások június hó 1-én kezdődnek, havi részletekben. A szövetezet tagja lehet bármely magyarsorsági kis- és közép-fűszerkereskedő, a nagykereskedők kivételével, ha legalább egy üzletrezt jegyez, továbbá a fűszerkereskedők szakszégletét képező árak termelői vagy gyártói, ha az igazgatóság által esetről-esetről külön meghatározandó mennyiségű üzletrezt jegyezett.

— **A bioiklítés** a mily egészséges sport, ép oly ártalmatlan, ha tuiságosan izik. Egy francia szakkalp említi, hogy Franciaország legbiresebb 7 biciklizeje közel a sorozásnál négyet a szív tagulás és túltuagossá miatt katonai szolgálatra alkalmatlannak találta. 1 biciklítés tehát súlyos egészség zavart idézhet elő, ha a kelio mértékben nem tartják szem előtt.

— **Takarmányermelés közigazgatás védelme.** A legfontosabb hazai takarmányelőnyeknek a loherének és luczarnának nagy előnye az aranka nevé elődi: A törvényhozás az 1904 évi XII. t-cikkben két irányban szervezte a kártékony élősd ellen való védekezést. Egyrészt büntetés terhe alatt tiltotta az aranka heremagnak termelés céljából való forgalomba hozatalát; másrészt elrendelte az arankának a herelőiden való irtását s a mulasztásokat szintén büntetés alá fogta. Ujabb időben a nagy-nagy aranka is bejött hozzánk a külföldi vetőmagyakkal. Ezt a heremagnból alig lehet kitisztítani, mert a tisztító rostákon nem pereg át, majdnem oly nagy lévén, mint a heremag. Feltehetően szükséges, hogy a oheres- és luczarnagynak kereskedelmi forgalma ad eddigmíg hatékonyabb ellenőrzés alá helyezés-tessék ill. irányban a földművelésügyi miniszter megfelelő intézkedéseket helyezett ki. Amf az arankának a földön való irtását illeti, e tekintetben a földművelésügyi miniszter 1904. évi 36. D. sz. sz. alatt már rendelkezett s a 48.000/94 sz. végrehajtási rendelet 51. §-ában előírt közigazgatási eljárást teljesen új alapon szabályozta.

— **Mitől fél a gyermek?** Egy amerikai újság megkérdezte az olvasóit arról, hogy mitől félnek leginkább gyermekeik? Összesen 6300 felelet érkezett bu és ezek közül több mint 2000 azt állítja, hogy legjobban a menydörgél félelmit meg a gyermket. Aztán következnek a hullók, az ide-

genek, a tűz és a hajál. Érdekes, hogy az amerikai gyermekek a sötétségől egyáltalában nem félnek, a minék különben legfőbb oka, hogy a kevésbé művelt emberek sem rémitétek gyermekeiket sötétből jövő mumsall, mely az ágy alól les 2-ódi és alviss a bubát, ha nem alszik. A nevezet laphoz beérkezett feleletek szerint a 11k 15, a leányok 18 éves korukig félelők.

— **Sajátkezűleg.** Nagyon szomorú volt az ember, mikor a halálesetet bejelentette a rendőrségnek. Lesütött szemmel nézegette a kalapjáról a felőgő gázfátyolát és bánatosan ingatta a fejét: — Az ám, szögény sógor, még halt a, míg biz az. Pedig éppen beakart gyónni a porcióját beízetni, mikor elérte a haj.

— Hogy halt meg szögény?
— Bizony csak úgy sajátkezűleg . . .
— No? Hát öngyilkos lett?
— Dehogy lótt, tekintetes uram, dehogyan lótt! Mindég nagyon istefélt ember volt, szögény jámbor.

— De hát azt mondja, sajátkezűleg halt meg?
— Hát igen . . . mert . . . hogy . . . hát . . . izé . . . hogy is mondjam no — doktor nélkül pusztult el szögény feje . . .

— **Legújabb belügyminiszteri rendelet** jelent meg valamennyi vármegyében és városi törvényhatóságokban, melyvel elrendeli, hogy a cseplőgépek körül gyáran előforduló sérülések, az első segély késedelem nélkül való nyújthatása céljából, minden cseplőgépek izeménél egy kifogástalannul zárdó kemény fából készült mentőszekrényt, különféle kötszerekkel és anyagokkal felszerelve, készenlétben tarassanak. Ilyen cseplőgépekhez szükséges legújabb mentőszekrények szigorúan a m. kir. belügyminiszteri körrendeletnek megfelelően berendezés és kiállítva Polgár Sándor orvosi műszer- és kötszergyáránál Budapesten, VII., Erzsébet-kürt 50. sz. darabonként 70 koronáért megrendelhető. (Árjegyzéket a czég bermentve küld.) Fentti czégnél minden egyéb kötszerek, betelepítési tárgyak saját gyártmányú sérvtőköt, ószes gummiárnk stb. stb. legjutányosabban kaphatók.

! Világhírű!

a R E K O R D

festészeti műintézet,

a kiválóan sikerült életnagyságú arcepeiről, melyeket elismert művészek által készített számos (kir. körjegyző által hitelesített) elismerő levél a világ minden tájéjáról.

Elsőrangú képek árai

olaj aquarell és pastell festésben fénykép után 58—63 cm. nagyságban a 20 korona.

Legfinomabb kiváló Brom-Platina és kretára 3-4 a 5 korona.

Részletes árjegyzék bérmentve. Egy életnagyságú lesményt készítnnk mindenkinék teljesen ingyen,

ha részünkre 4 rendelet szerez és azokat egyerként vagy egyszerre be-küldi.

R E K O R D festészeti műintézet
Budapest, Rottenhiiler-utca 46. sz.

Hirdetmény.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a Muraszombatban Lendva utca, folyótól rőfös és fűszerkereskedés mellé új és ódon

férfi és női ruhakereskedés

is vezeten be, hol azok nálam a legolcsóbb árak mellett kaphatók.

Ódon férfi és női ruhákat is veszek a legmagasabb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradok

Tisztelettel

Hirschl B.

Mindenféle tégla

ugy mint : faltégla, lyukas és tömör sajtolt faltégla, igen alkalmas nyers építkezésekhez, továbbá hődfarku és hornyolt tetőcserep, valamint orr-, kövezet-, kut-, csatorna-, parkány- és jaszoltéglá, ugy alagsó is a legjobb minőségben bármely állomásra szállítva kapható az alatt nevezett teglagyárban.

Árjegyzékkel és mintával szivesen szolgál

Uradalmi Göztéglagyár,
Sárvár.

7—10

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a Muraszombatban, a kegedelő utcában volt

mész-, cement-, deszka- és farraktáromat

a Lendva-híd mellett lévő Veren-féle házba helyeztem át.

Az eddigi árakat melyes leszállítottam. A n. é. közönség szives pártolását kérve, maradtam

Tisztelettel

Singer Albert,
kereskedő.

FOGORVOS

Med. Univ. Dr. Blum Róbert

az összes gyógytudományok tudora, specialista száj- és fogbetegék részére

Budapestről ide Muraszombatra érkezett és megkezdte rendelését, mely 10 napon át tart. Rendel. délelőtt 8—12-ig délután 2—6-ig

Dobrai szállodájában.

Fogtömések, cement, ezüst, arany, platina és porcellán, műfogak és egész fogorok. Szájpatlások: fogak, hidmunkák, arany koronák s minden e. s. akban vágó munkák kitűnő kivitelben. Fogorok helyben készűlnék Fuchs Márk, Dr. Szász Géza volt fogtechnikus által.

Állandó műterem: Budapest, V. kerület, Váci-kürt 34. szám

4⁰/₁₀ -os

törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzüintézetektől a fölbitrők és ingatlan 1/4 értékig terjedő I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt papoknak, katonatiszteknek, állam- és magánhivatalnokoknak és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre

gyorsan és discretén.

Bank- és magánadóságok Visszafalása.

Meller Lajos és Társai

bankbizomány

Budapest, VI., David-utca 15.

(Törvényesileg bejegyzett czég).

PÉNZ

